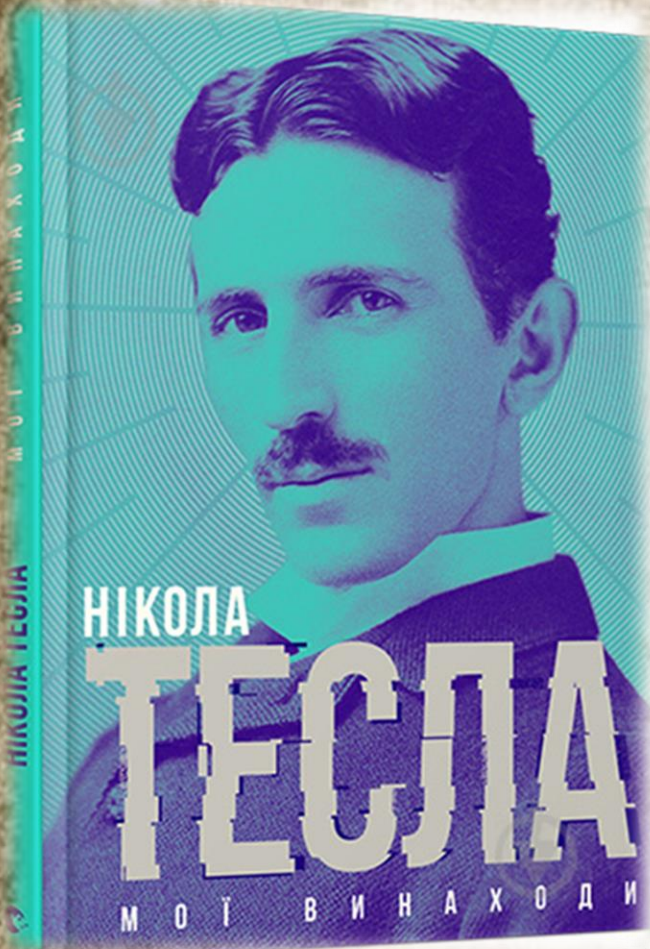

**5 книжок про...
Ніколу Теслу**

Нікола Тесла «Мої винаходи»

Книга Ніколи Тесли «Мої винаходи» є автобіографічною і допоможе читачеві підняти завісу таємниці, що огортає ім'я цієї геніальної людини. Вперше його спогади були опубліковані в журналі «ElectricalExperimenter» 1919 року.

Нікола Тесла в передмові до своєї книги зазначав, що для правильного розуміння і сприйняття його діяльності він змушений зупинитися на враженнях, обставини та подіях своєї юності. Тому що саме вони визначили вибір його професії. Це одночасно і автобіографія, і опису його винаходів, оскільки сам автор вважав, що вони і є його життя. Але технічні подробиці, описані так просто і цікаво, що проковтуються читачем, як захопливий детектив.

Поступальний розвиток людства неможливий без винахідництва. Це найважливіший плід його творчої думки, найвища мета якого — цілковите панування розуму над матеріальним світом, використання сил природи для людських потреб. Саме в цьому полягає непросте завдання винахідника, який часто стикається з нерозумінням і недооцінкою. Однак їх з лишком покриває радість застосовувати свої здібності та усвідомлювати, що належиш до того винятково привілейованого класу, без якого рід людський уже давно був би знищений в запеклій боротьбі з безжалюсними стихіями.

Що ж до мене, то я вже сповна насолодився цією вишуканою втіхою, та так, що багато років жив чи не в безперервному захваті. Мене вважають одним із найпрацьовитіших, і, певно, так воно і є, бо якщо мислення мати за труд, то йому я присвячував мало не весь свій час. Але якщо працю розуміти як певну діяльність, яку виконують у визначений час згідно з суворими правилами, то я був би найбільшим серед ледарів. Кожне зусилля, зроблене з примусу, вимагає жертвувати життєвою енергією. Такої ціни я ніколи

Річард Мансон «Тесла. Винахідник сучасності»

Нікола Тесла, вчений і винахідник сербського походження, винайшов радіо, індукційний двигун, неонову лампу та багато іншого.

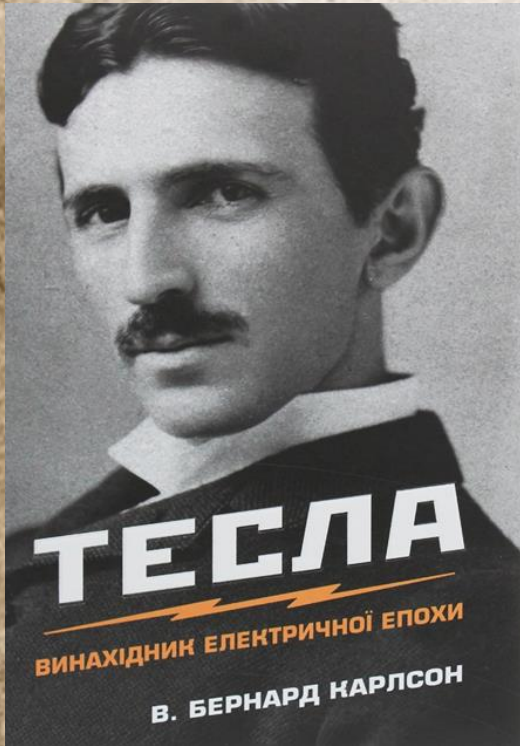
Справжнім проривом в науці був винахід змінного струму, що стало основою електричної мережі та міжміської електричної передачі. Це спричинило протистояння винахідника з електричною імперією Томаса Едісона. Почалися грікі патентні битви. Оскільки технологія Тесли була більш прогресивною, зрештою він переміг. На жаль, він не мав підприємницьких здібностей і не зміг скористатися своїм успіхом.

Його найдосконаліші ідеї не визнавались десятиліттями: сорок років у випадку з радіопатентом, ще довше щодо ідеї технології лазерного променя.

Особисте життя Тесли було надзвичайно химерним. Вражаюче красивий і бездоганно одягнений, він був гермофобним і ніколи не потискав руки. Йому потрібно було дев'ять серветок, коли він сідав обідати. У пізніші роки він їв тільки білу їжу і спілкувався з голубами в Брайант-парку.

Карлсон В. Б. «Тесла. Винахідник електричної епохи»

Нікола Тесла відіграв визначну роль в електричній революції, яка змінила повсякденне життя людей на порозі двадцятого століття. Його запатентовані винаходи та теоретичні дослідження сформували основу сучасної електрики змінного струму і стали важливим внеском у розвиток радіо та телебачення. Як винахідливий промоутер власних робіт і талановитий шоумен, він підтримував у суспільстві свій імідж ексцентричного генія. У цій книжці В. Бернارد Карлсон демістифікує постать легендарного винахідника, поміщаючи його в культурний та технологічний контекст часу й зосереджуючись як на власних винаходах Тесли, так і на завоюванні та підтриманні його зіркової слави.

Ця ґрунтовна біографія по-новому висвітлює містичний підхід Тесли до винахідництва та бізнес-стратегії, що стояли за його найважливішими технологічними зверненнями.

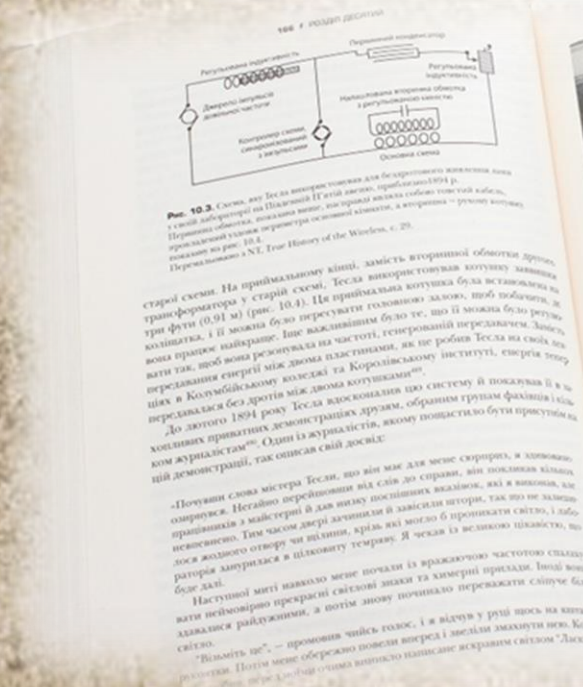

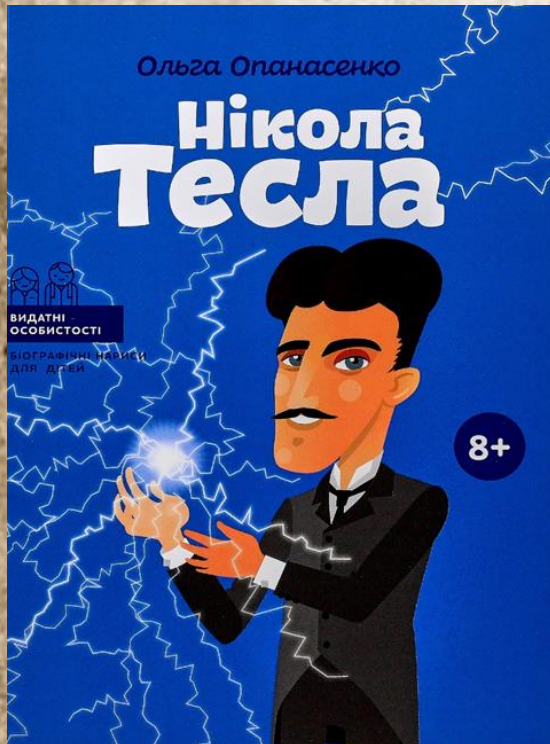
Рис. 10.4. Приймальна котушка для резонансного трансформатора Тесли, яка вилучила енергію з ліній електропередачі в лабораторії на Південній 11-й вулиці, 1894 р. Джерело: T.M. Jella's Oscillations and Other Experiments, The Century Magazine 49:116-33 (April 1895), рис. 19.

«проект». На жаль, тієї миті я був ще не здатен спіймати цей прихований жемчужинний світ.

Коли я бачив чужий отвір, до мене наблизилася чужа рука, і я відчув легке поштовхування в кісточках пальців. Узяв собі свій вигаданий жемчужинний відради під лапцю і відчув різкий укус, який супроводжувався коротким ірритуючим ефектом, геть нехвилювальним, щоб не сказати більшим. Коли доторкнувся до отвору, який був частково відкритим, і дізнався, де саме пролітає цей чудовий експеримент, як, можна сказати, певним чином сприйняв процесором електричного світла в майбутньому».

Після цього репортер дізнався, що побачив ним «прилади містичного виходження», які сівалися в терміни, були лише окремими зразками багатого дани, що їх розробив Тесла: деякі вказували на покриття (подібно до ми під пильним тиском, деякі мали фосфоресцентне покриття (подібно до сучасних люмінесцентних ламп), але в жодній з них не використовувалися штучні розжарювання (рис. 10.5). Тесла вказав, що коливання, або, як він час від часу говорив, електристатичні «поштовхи», що виходили з його передатка,

Ольга Опанасенко «Нікола Тесла»

Нікола Тесла – один з найвидатніших вчених та інженерів, його внесок в науку оцінюють нарівні з внеском Леонардо да Вінчі, а його життя схоже на фантастичний роман.

Зміст

РОЗДІЛ ПЕРШИЙ. Про жуців, жаб і перші винаходи	8
РОЗДІЛ ДРУГИЙ. Про упертість, навчання та електрику	16
РОЗДІЛ ТРЕТІЙ. Про телефони, раптові осяєння і дорогу за океан	24
РОЗДІЛ ЧЕТВЕРТИЙ. Про «війну струмів», Колумбове яйце та мільйони Вестінгауза	34
РОЗДІЛ П'ЯТИЙ. Про славу, друзів, пожежі та Ніагару	46
РОЗДІЛ ШОСТИЙ. Про радіокеровані кораблики та небезпечні експерименти	56
РОЗДІЛ СЬОМИЙ. Про мінеральні джерела, блискавки та їх приборкання	64
РОЗДІЛ ВОСЬМИЙ. Про «Всесвітню систему», вежу Тесли і Тунгуський метеорит	70
РОЗДІЛ ДЕВ'ЯТИЙ. Про Нобелівську премію, медаль Едісона і голубів	78
РОЗДІЛ ДЕСЯТИЙ. Про автомобілі, мрії та пам'ять	86
ЕПІЛОГ	94
ВАЖЛИВІ ДАТИ	96

ЗАПИТАННЯ І ЗАВДАННЯ

1. Хто навчив Ніколу робити складні розрахунки в думках? Чому батьки Тесли не зраділи його успіхам у навчанні?
2. Яку машину задумав удосконалити Тесла на другому курсі училища?
3. Граючись із якою твариною, Нікола вперше познайомився з електрикою? Які прояви електричних явищ можна спостерігати в природі? Спробуйте розчесати довге волосся, стоячи в темряві перед дзеркалом. Чи побачили ви іскри?

Лука Новеллі «Тесла та машина на космічній енергії»

Головні герої у книжках Луки Новеллі (італійського письменника і художника) розповідають про себе самі. Цей прийом наближає «далеких і незбагнених геніїв» до дитини, дозволяючи збудувати довірливу розмову на рівних. Читач може краще засоціювати себе з персонажем, а отже – глибше пережити текст і більше з нього почерпнути.

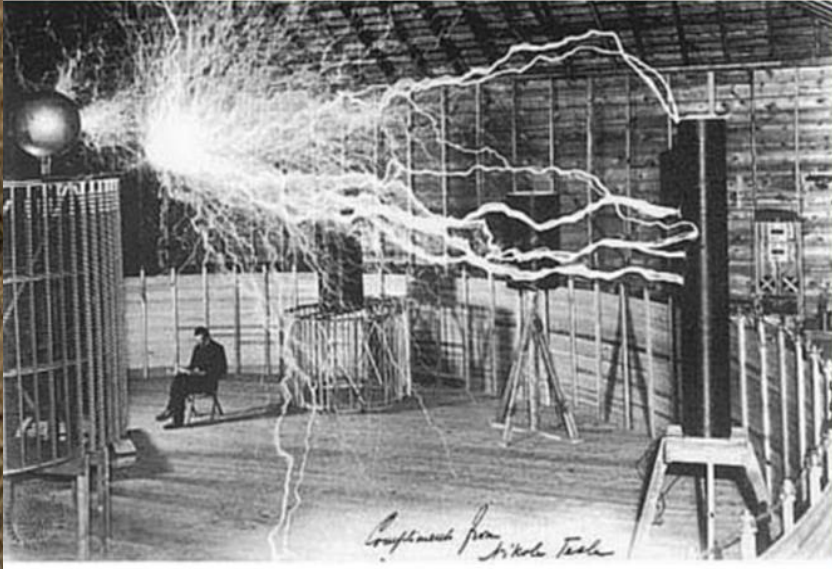
Книжка Луки Новеллі максимально залучає прийоми розважальної літератури, щоб зацікавити недосвідченого читача. Ілюстрації, що поєднують елементи коміксів і карикатур, тут не менш важливі за текст. Вони задають правильний настрій, показуючи, що читати про науковців – не нудно чи складно, а весело, легко й захопливо. Наприкінці книжки подано словничок термінів.

«Тесла та машина на космічній енергії» не пояснює, як зібрати радіо чи з чого складається електродвигун. Це було б досить складно зробити для обраної вікової групи. Але ця книжка цілком здатна надихнути юного читача – відразу чи трохи згодом – узяти до рук іншу книжку, в якій будуть усі потрібні пояснення.

+Бонус

Лабораторія в Колорадо-Спрінгс (вид зовні й зсередини)

Шестаков, А. Повелитель блискавок [Текст] = / Шестаков, Андрій // Україна молода. – 2008. – 11 лип.

Доступ:

<http://www.umoloda.kiev.ua/number/1201/203/42631/>

Одного разу в своїй нью-йоркській лабораторії Тесла проводив серію експериментів, вивчаючи процеси автоколивань. І раптом у приміщенні захитались меблі, у вікнах задзвеніло скло... Перехожі на вулицях почули дивні, моторошні звуки. Вібрували будинки, сипалося з вікон скло, розсипалися газові та водогінні труби.... Це був Великий Нью-Йоркський землетрус. Кажуть, усе місто не перетворилося на руїни лише тому, що Тесла вчасно відімкнув прилади. Втім офіційна наука стверджує, що експеримент просто збігся в часі з природним катаклізмом.

Підготував інформаційно-бібліографічний відділ